

แนวทางการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข เพื่อกำกับดูแลการประกอบกิจการสักผิวหนัง หรือเจาะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย

จัดทำโดย กองกฎหมาย กรมอนามัย
ณ วันที่ 8 สิงหาคม 2568

กิจการสักผิวหนัง เป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘ กิจการที่เกี่ยวกับการบริการ ๙ (๑๘) “การประกอบกิจการสักผิวหนัง หรือเจาะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย” ซึ่งออกตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติมหรือกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

หาก อปท. ได้ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ประเภท “การประกอบกิจการสักผิวหนัง หรือเจาะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย” ไว้แล้ว

ผู้ใดจะประกอบกิจการในลักษณะที่เป็นการค้า จะต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นก่อนการดำเนินการ หากพบว่า ผู้ใดประกอบกิจการโดยไม่ได้รับอนุญาต ถือเป็นความผิดสำเร็จแล้ว ฐานฝ่าฝืนมาตรา ๓๓ มีโทษตามมาตรา ๗๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อดำเนินการตามกระบวนการเปรียบเทียบและดำเนินคดีต่อไป พร้อมทั้ง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกคำแนะนำ ออกคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๔๕ ให้หยุดประกอบกิจการ และแจ้งให้ผู้ประกอบกิจการมายื่นขอรับใบอนุญาตก่อนการดำเนินการ หากฝ่าฝืนคำสั่งตามมาตรา ๔๕ มีโทษตามมาตรา ๘๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และปรับอีกไม่เกินวันละสองหมื่นห้าพันบาทตลอดระยะเวลาที่ยังไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง

นอกจากการขอรับใบอนุญาตแล้ว ผู้ประกอบกิจการ ต้องดำเนินการให้ถูกสุขลักษณะเป็นไปตามกฎกระทรวงควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐ และประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ มาตรการควบคุมการประกอบกิจการสักผิวหนัง หรือเจาะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ด้วย ผู้ใดฝ่าฝืนกฎกระทรวงฯ ประกาศกระทรวงฯ ดังกล่าวนี มีโทษตามมาตรา ๖๘ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อดำเนินการตามกระบวนการเปรียบเทียบและดำเนินคดีต่อไป

ทั้งนี้ กรณีราชการส่วนท้องถิ่นยังไม่ได้ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นควบคุมการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพประเภท “การประกอบกิจการสักผิวหนัง หรือเจาะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย” ไว้ หากตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วพบว่ามีกิจการหรือกระทำการใด ๆ จนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ ถือว่าเป็นเหตุรำคาญ เจ้าพนักงานท้องถิ่น มีอำนาจออกคำแนะนำ ออกคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๒๗ หรือมาตรา ๒๘ ให้ผู้ก่อเหตุรำคาญนั้นระงับหรือป้องกันเหตุรำคาญภายในเวลาอันสมควร หากฝ่าฝืนคำสั่ง มีโทษตามมาตรา ๗๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ประเด็นเด็กอายุต่ำกว่า ๒๐ ปี เข้าใช้บริการสักผิวหนัง

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ มาตรการควบคุมการประกอบกิจการสักผิวหนัง หรือเจาะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๔ (๕) (ก) ๓) กำหนดให้ผู้ดำเนินการกิจการ “ต้องแจ้งเตือนสำหรับผู้มารับบริการที่มีโรคประจำตัว เช่น โรคหัวใจ โรคความดันโลหิตสูง โรคโลหิตไหลไม่หยุด โรคลมชัก โรคเบาหวาน ภูมิคุ้มกันบกพร่อง รวมถึงผู้ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ไม่ควรใช้บริการสักผิวหนัง” ดังนั้น กรณีสถานประกอบการกิจการที่ให้บริการสักผิวหนังแก่ผู้ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ (บรรลุนิติภาวะ เมื่ออายุ ๒๐ ปี บริบูรณ์ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๙) อาจมีความผิดฐานฝ่าฝืนประกาศกระทรวงฯ ฉบับนี้ ซึ่งมีโทษเท่ากับการฝ่าฝืนกฎกระทรวงควบคุมสถานประกอบการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีโทษตามมาตรา ๖๘ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท ตาม พ.ร.บ. การสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

แม้ว่า ในทางกฎหมายไทย ไม่มีกฎหมายเฉพาะที่กำหนดอายุขั้นต่ำในการสักหรือเจาะร่างกายโดยตรง และไม่ได้ห้ามผู้เยาว์ที่มีอายุต่ำกว่า ๒๐ ปี เข้ารับบริการสักอย่างชัดเจน ทำให้การตัดสินใจของผู้เยาว์บางครั้งอาจเป็นไปตามอำเภอใจ เนื่องจากไม่มีบทลงโทษสำหรับผู้ประกอบการที่รับสักให้ผู้เยาว์ที่ไม่มีความยินยอมจากผู้ปกครองอย่างเด็ดขาด อย่างไรก็ตาม กรณีที่ผู้เยาว์เข้ารับการสักโดยไม่ได้รับความยินยอมจากผู้ปกครองสามารถพิจารณาความผิดตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องได้ดังนี้

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์:

- **มาตรา ๒๑** กำหนดให้ผู้เยาว์จะทำนิติกรรมใดๆ ต้องได้รับความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรม (ผู้ปกครอง) ก่อน หากทำไปโดยไม่ได้รับความยินยอม นิติกรรมนั้นเป็น **โมฆียะ** ซึ่งหมายความว่า ผู้แทนโดยชอบธรรมสามารถบอกล้างนิติกรรมนั้นได้
- ในกรณีนี้ การสักถือเป็นสัญญาประเภทหนึ่ง เมื่อผู้เยาว์ไปทำสัญญาโดยไม่ได้รับความยินยอมจากผู้ปกครอง ผู้ปกครองจึงมีสิทธิบอกล้างสัญญาและเรียกค่าเสียหายที่เกิดขึ้นได้
- **บทกำหนดโทษ:** หากมีการฟ้องร้องทางแพ่ง ร้านสักอาจต้องรับผิดชอบในส่วนของการกระทำละเมิด โดยชดเชยค่าเสียหายที่เกิดขึ้นกับผู้เยาว์ เช่น ค่ารักษาพยาบาล หรือค่าเสียหายทางจิตใจ

๒. ประมวลกฎหมายอาญา:

- การสักลายบนผิวหนังของผู้อื่น อาจเข้าข่ายความผิดฐาน **ทำร้ายร่างกาย** ตามมาตรา ๒๙๕ หากมีบาดแผลเกิดขึ้น หรือมาตรา ๒๙๗ กรณีที่บาดเจ็บนั้นเป็นอันตรายสาหัสถึงขนาดทำให้เกิดความเจ็บปวดอย่างสาหัสจนเป็นอันตรายแก่ร่างกายและจิตใจของผู้ถูกสัก ซึ่งโดยทั่วไปแล้ว ผู้ที่รับการสักจะให้ความยินยอมโดยสมัครใจ จึงไม่ถือเป็นความผิด แต่ในกรณีที่ผู้เยาว์ซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะเพียงพอในการตัดสินใจ การให้ความยินยอมนั้นอาจไม่มีผลทางกฎหมาย
- **บทกำหนดโทษ:**
 - **มาตรา ๒๙๕:** ผู้ใดทำร้ายร่างกายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
 - **มาตรา ๒๙๗:** ผู้ใดกระทำความผิดฐานทำร้ายร่างกายจนเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำได้รับอันตรายสาหัส ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสองแสนบาท

๓. พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖

มาตรา ๔ กำหนดนิยาม

“เด็ก” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ แต่ไม่รวมถึงผู้ที่บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส

“ทารุณกรรม” หมายความว่า การกระทำหรือละเว้นการกระทำด้วยประการใด ๆ จนเป็นเหตุให้เด็กเสื่อมเสียเสรีภาพหรือเกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจ การกระทำผิดทางเพศต่อเด็ก การใช้เด็กให้กระทำความผิดหรือประพฤตินิสัยในลักษณะที่น่าจะเป็นอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจหรือขัดต่อกฎหมายหรือศีลธรรมอันดี ทั้งนี้ ไม่ว่าเด็กจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม

มาตรา ๒๖ ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่น ไม่ว่าเด็กจะยินยอมหรือไม่ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้ (๑) กระทำหรือละเว้นการกระทำอันเป็นการทารุณกรรมต่อร่างกายหรือจิตใจของเด็ก

บทกำหนดโทษ ฐานฝ่าฝืนมาตรา ๒๖ มีโทษตามมาตรา ๗๘ จำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสามหมื่น หรือทั้งจำทั้งปรับ
